

Удосконалення системи оцінки туристського потенціалу регіонів України як засіб управління регіональним розвитком галузі

М. В. ТОНКОШКУР

Харківська національна академія міського господарства

Існуючі методики оцінки туристського потенціалу в Україні мають ряд недоліків, які не дають можливості об'єктивно оцінювати потенціал регіонів країни з його подальшим використанням для розвитку туризму. Найчастіше оцінку проводять експерти, які враховують лише наявність конкретних ресурсів. Але в багатьох випадках наявність того чи іншого ресурсу в регіоні може жодним чином не відобразитися на його реальному значенні для використання у рекреаційній діяльності. Багато методик прив'язані лише до кількісної оцінки туристського потенціалу в цілому, не зважаючи на перспективи розвитку окремих видів туризму.

Багато авторів доводять можливість розвитку туризму в різних регіонах, але не дають об'єктивних оцінок і методів порівняння. Характерні для цих робіт методи призводять до невизначеності та необ'єктивності, і виражаються, в основному, в наступному:

- відсутність якісної оцінки потенціалу об'єктів, оскільки, порівняння характеристик об'єктів (районів) за кількістю не може дати об'єктивного результату;
- враховується обмежений набір характеристик регіону, кожна з яких оцінюється у вузькому діапазоні: за 3-5 - бальною шкалою;
- надається опис переваг якогось району фактично в стилі інформаційно-рекламного проспекту, без порівняння з іншим районом, що не дозволяє застосувати в інших випадках такий підхід як інструмент оцінки потенціалу туристських ресурсів.

Актуальність даної проблеми впливає із необхідності проведення теоретичних і прикладних досліджень, які б забезпечували комплексне вирішення завдань соціально-економічної ефективності освоєння рекреаційно-туристського потенціалу, його господарське використання, розвитку рекреаційно-туристського комплексу у відповідності до європейських стандартів, формування ринкового механізму функціонування і розвитку рекреаційно-туристського господарства.

Вихід нових публікацій з цієї теми доводить, що проблема не вирішена, і зберігається потреба в універсальній методиці, яка забезпечить отримання оцінки культурного і природного потенціалів об'єктів туризму з достатньою об'єктивністю. Надійна методика потрібна для визначення видів туризму і маршрутів, які у відповідних регіонах слід розвивати в першу чергу, а також для визначення черговості введення культурних та природних об'єктів в сферу туристсько-екскурсійного використання.

Частково використовуючи існуючі методології варто було б додати, окрім природно-географічних, природно-антропогенних та соціально-історичних ресурсів, такий суттєвий фактор, який, має найважливіше

значення, як рівень розвитку соціально-економічних ресурсів. В свою чергу соціально-економічні ресурси - це туристична інфраструктура (засоби розміщення, підприємства харчування, транспортні артерії і перевізники, установи розваг і відпочинку тощо); соціально-економічна, політична та екологічна обстановка, в тому числі рівень безпеки тощо.

Крім того, слід зауважити, що розвиток туризму в межах конкретного регіону, слід розглядати із урахуванням можливості активного розвитку окремих видів туризму, що мають найбільш сприятливі умови саме в цьому регіоні.

Розвиток усіх видів туризму одночасно в межах окремого регіону є неефективним, оскільки вимагатиме значних капіталовкладень, строк окупності яких буде дуже великим в часі.